

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination

June/July-2022 (New Course)

SANSKRIT P3: HITOPADESH-MITRALABH (ELECTIVE-1)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો: (૦૮)
 Que-1(A) Translate Following Paragraph : (Any Two) (08)
- (૧) અહમેકદા દક્ષિણારણ્યે ચરન્નપશ્યમ્। એકો વૃદ્ધો વ્યાધઃ સ્નાતઃ કુશહસ્તઃ સરસ્તીરે બ્રૂતે - મોઃ પાન્યાઃ
 ઇદં સુવર્ણકઙ્કણં ગૃહયતામ્। તતો લોભાકૃષ્ટેન કેનચિત્પાન્યેનાલોચિમ્ - ભાગ્યેનૈતત્ સંભવતિ।
 કિન્વસ્મિન્નાત્મસંદેહે પ્રવૃત્તિર્ન વિધેયા। યતઃ -
 અનિષ્ટાદિષ્ટમાભેડપિ ન ગતિજાર્યતે શુભા।
 અત્રાસ્તે વિષસંસર્ગોડમૃતં તદપિ મૃત્યવે॥
- (૨) અસ્તિ કાન્યકુબ્જવિષયે વીરસેનો નામ રાજા। તેન વીરપુરનામ્નિ નગરે તુઙ્ગબલો નામ રાજપુત્રો
 ભોગપતિઃ કૃતઃ। સ ચ મહાધન સ્તરુણ એકદા સ્વનગરે ભ્રામ્યન્નતિપ્રોઠયૌવનાં લાવણ્યવતીં નામ
 વજિકપુત્રવધૂમાલોકયામાસ। તતઃ સ્વહર્મ્ય ગત્વા સ્મરાકુલમતિસ્તસ્યાઃ કૃતે દૂર્તીં પ્રેષિતવાન।
- (૩) અસ્તિ કલ્યાણકટકવાસ્તવ્યો ભૈષ્કો નામ વ્યાધઃ। સ ચૈકદા મૃગમન્વિષ્યન્ વિન્ધ્યાટવી ગતઃ। તેન તત્ર
 વ્યાપાદિતં મૃગમાદાય ગચ્છતા ધોરાકૃતિઃ શકરોદ્રઃ। તતસ્તેન વ્યાધેન મૃગં ભૂમો નિધાય શૂકરઃ
 શરેણાહતઃ। શૂકરેણાપિ ધનધોરગર્જનં કૃત્વા સ વ્યાધો મુષ્કદેશે હતઃ સંરછન્નદ્રુમ ઇવ ભૂમૌ નિપપાત।
- (૪) એકદા સા લીલાવતી રત્નાવલીકિરણકબુરે પર્યટ્કે તેન વણિકપુત્રેણ સહ વિશ્રમ્માલાપૈઃ સુખાસીના
 તમલક્ષિતોપસ્થિત પતિમવલોક્ય સહસોત્થાય કેશેષ્ણાકૃષ્ય ગાઠમાલિઙ્ગય ચુમ્બિતવતી। તેનાવસરેણ
 જારશ્ચ પલાયિતઃ ઉક્તં ચ -
 ઉશના વેદ યચ્છાસ્ત્રં યચ્ચ વેદ બૃહસ્પતિઃ।
 સ્વભાવેનૈવ તચ્છાસ્ત્રં સ્ત્રીબુદ્ધૌ સુપ્રતિષ્ઠિતમ્॥
- પ્રશ્ન-૧(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભે સહિત સમજાવો. (૦૬)
 Que-1(B) Explain with reference to the context (Any Two) (06)
- (૧) અહિંસા પરમો ધર્મઃ।
 (૨) ચક્રવત્ પરિવર્તન્તે દુઃખાનિ ચ સુખાનિ ચ।
 (૩) ઉપાયેન હિ યચ્છક્ય ન તચ્છક્ય પરાક્રમૈઃ।
 (૪) ધ્રુવાણિ તસ્ય નશ્યન્તિ અધ્રુવં નષ્ટમેવ ચ।
- પ્રશ્ન-૨ પ્રાણીકથાના ઉદ્ભવ અને વિકાસ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. (૧૪)
 Que-2 Write a critical note on the origin and development of the fable literature. (14)
 અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૨ સાહિત્યકૃતિ તરીકે 'હિતોપદેશ' નું મૂલ્યાંકન કરો.
 Que-2 Evaluate the 'Hitopadesh' as a work of literary art.
- પ્રશ્ન-૩ પંડિત નારાયણ ભટ્ટની શૈલીની સવિસ્તર ચર્ચા કરો. (૧૪)
 Que-3 Detail discuss of style of Pandit Narayan Bhatt. (14)
 અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૩ કર્પૂરતિલક હાથીની કથાનો બોધ નિરૂપો.
 Que-3 The concept of the story of - 'કર્પૂરતિલકહસ્તિ'
- પ્રશ્ન-૪ હિતોપદેશનું વિષયવસ્તુ અને સ્વરૂપ વર્ણવો. (૧૪)
 Que-4 Discusses the content and nature of Hitopadesh. (14)
 અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૪ "મિત્રલાભની" કથાઓ આદર્શ મિત્રનું ચિત્ર રજૂ કરે છે. " - આ વિધાનનું સમર્થન કરો.
 Que-4 Justify the statement "stories of 'Mitralabh' present ideal picture of friendship".
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
 Que-5 Write short notes on any Two of the following: (14)
- (૧) સુપુત્રઃ અને કુપુત્રઃ।
 (૨) ચિત્રગ્રીવ કપોતયો કથા।
 (૩) મૃગશલયોઃ કથા।
 (૪) 'મિત્રલાભ' નું શીર્ષક (The title of મિત્રલાભઃ
